

Sygn. akt III KRS 47/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 września 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt (przewodniczący)

SSN Dawid Miąsik

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania W. M.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 17 kwietnia 2015 r., w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w [...], ogłoszonym w Monitorze Polskim [...], z udziałem A. G.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 15 września 2015 r.,

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Uchwałą z dnia 17 kwietnia 2015 r. Krajowa Rada Sądownictwa postanowiła przedstawić Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w [...] kandydaturę A. G. (pkt I) oraz nie przedstawiać z wnioskiem o powołanie do pełnienia tego urzędu pozostałych kandydatur, w tym W. M. (pkt II).

W uzasadnieniu uchwały podniesiono, że kandydatka określona w pkt I została jednogłośnie rekomendowana przez zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa na posiedzeniu w przedmiocie przygotowania dotyczącego rozpatrzenia i oceny kandydatów przez Radę. Zespół uznał, że kandydatka legitymuje się odpowiednim doświadczeniem, otrzymała z egzaminu sędziowskiego i ze studiów oceny bardzo dobre. Ponadto uzyskała wyróżniającą ocenę kwalifikacyjną, w której stwierdzono, że posiada nieprzeciętną wiedzę prawniczą i predyspozycje do wykonywania zawodu sędziego, jest doskonale przygotowana do pracy orzeczniczej. Kandydatka uzyskała też najwyższe poparcie Kolegium Sądu Okręgowego w [...] (48 punktów na 48 możliwych) oraz najwyższe poparcie środowiska sędziowskiego podczas głosowania Zgromadzenia Ogólnego Sędziów okręgu [...] (31 głosów „za” i 8 głosów „przeciw”). Krajowa Rada Sądownictwa podzieliła w pełni przedstawioną przez Zespół rekomendację oraz uznała, że pozostali kandydaci spełniali w mniejszym stopniu oceniane łącznie kryteria wyboru, jakimi są doświadczenie zawodowe, uzyskane oceny kwalifikacyjne i poparcie środowiska sędziowskiego. Uwzględniono przy tym warunki powołania na stanowisko sędziego sądu rejonowego, określone w art. 61 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (aktualnie jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 133 ze zm.; dalej jako: „usp”) oraz kryteria ustalania kolejności kandydatów wyrażone w art. 35 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. nr 126, poz. 714 ze zm.; dalej jako: „ustawa o KRS”). O przedstawieniu kandydatury osoby wymienionej w pkt I uchwały zdecydował całokształt okoliczności sprawy, w szczególności doświadczenie kandydatki, uzyskane przez nią bardzo dobre stopnie z ukończenia studiów i egzaminu sędziowskiego i przede wszystkim wyróżniająca ocena kwalifikacyjna pracy kandydatki. Uwzględniono także to, że otrzymała ona najwyższą ocenę Kolegium Sądu Okręgowego w [...] oraz zdecydowane i najwyższe poparcie Zgromadzenia Ogólnego Sędziów okręgu [...]. Pozostali kandydaci biorący udział w konkursie w tym W. M., nie byli w ocenie Rady, kandydatami lepszymi niż A. G. W konsekwencji Krajowa Rada Sądownictwa udzieliła kandydaturze wymienionej w pkt I uchwały poparcia bezwzględną większością głosów (po 16 głosów „za”, przy braku głosów „przeciw” i „wstrzymujących się”), natomiast kandydatura W. M. nie

uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów (brak głosów „za” i „przeciw”, przy 16 głosach „wstrzymujących się”).

Odwołanie od powyższej uchwały złożył W. M., zaskarżając ją w zakresie pkt I w części przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w [...] kandydatury asystenta sędziego A. G. oraz w zakresie pkt II w części nieprzedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia tego urzędu kandydatury skarżącego.

Skarżący zarzucił naruszenie: 1) art. 33 ust. 1 ustawy o KRS, przez jego błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, że wszechstronne rozważenie sprawy dawało podstawy do objęcia wnioskiem o powołanie na stanowisko sędziowskie A. G. i nie dawało podstaw do objęcia nim W. M.; 2) art. 35 ust. 2 pkt 1 ustawy o KRS, przez błędną wykładnię powodującą pominięcie, że ocena kandydatury W. M. powinna obejmować podstawę do kandydowania w postaci stopnia naukowego oraz w oparciu o wykonywany zawód radcy prawnego, czego w wypadku tego kandydata nie uwzględniały „organy opiniodawcze WSA w [...]”, zaś wynikało to jednoznacznie z kwalifikacji, zobrazowanych kartą zgłoszenia i załączonymi doń opiniami, rekomendacjami i recenzjami, a także publikacjami; mylnie też KRS przyjęła, że opinia Kolegium i ocena Zgromadzenia Ogólnego determinują rozstrzygnięcie KRS oraz przez błędne przyjęcie, że przesłanka wysokiego poziomu wiedzy prawniczej i stosowania prawa została optymalnie spełniona w wypadku A. G. i nie została spełniona w wypadku W. M.; 3) art. 57f § 2 zdanie pierwsze, art. 57g § 1 i art. 57d § 1 usp, przez błędne przyjęcie, że przedłożone dokumenty nie dawały podstaw do wystąpienia z wnioskiem o powołanie w stosunku do W. M., z pierwszeństwem względem A. G.; 4) § 8 ust. 1 pkt 1-3 i § 10 zdanie pierwsze i drugie oraz § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2012 r. w sprawie oceny kwalifikacji kandydatów na wolne stanowiska sędziowskie, przez pominięcie, że kandydatura W. M. oceniona winna być co do zasady pod kątem kwalifikacji nabytych w trakcie wykonywania zawodu radcy prawnego, asystenta sędziego, osoby posiadającej stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych i zajmującego stanowisko profesora, członka samorządowego kolegium odwoławczego, byłego pracownika administracji rządowej i samorządowej oraz pracownika naukowego, podczas gdy idzie o

osiągnięcia zawodowe A. G., że kluczowe znaczenie ma zajmowanie stanowiska asystenta sędziego.

Wskazując na powyższe zarzuty, skarżący wniósł o zmianę uchwały przez orzeczenie o przedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie na ww. stanowisko sędziego W. M. oraz o orzeczenie o odmowie przedstawienia takiego wniosku w zakresie A. G.

Krajowa Rada Sądownictwa wniosła o oddalenie odwołania.

Uczestniczka A. G. wniosła o oddalenie odwołania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zawiera usprawiedliwionych zarzutów.

Zgodnie z art. 60 Konstytucji RP, obywatele polscy korzystający z pełni praw publicznych mają prawo dostępu do służby publicznej na jednakowych zasadach. Z kolei art. 32 ustawy zasadniczej statuuje zasadę równości wszystkich wobec prawa i równości traktowania wszystkich przez władze publiczne (ust. 1) oraz zakazuje dyskryminacji w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny (ust. 2). W myśl art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o KRS, do kompetencji Rady należy rozpatrywanie i ocena kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziowskich oraz - będące wynikiem realizacji tego zadania - podjęcie uchwały w przedmiocie przedstawienia lub nieprzedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie na stanowisko sędziego. Przepis art. 33 ust. 1 ustawy zobowiązuje Krajową Radę Sądownictwa, aby przed podjęciem uchwały w indywidualnych sprawach należących do jej kompetencji, wszechstronnie rozważyła sprawę, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeśli zostały złożone. W myśl art. 35 ustawy, jeżeli na stanowisko sędziowskie zgłosił się więcej niż jeden kandydat, zespół Krajowej Rady Sądownictwa opracowuje listę rekomendowanych kandydatów (ust. 1), kierując się przy ustalaniu kolejności kandydatów na liście przede wszystkim oceną kwalifikacji kandydatów, a ponadto uwzględnia doświadczenie zawodowe, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne

dokumenty dołączone do karty zgłoszenia, a także opinie kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów (ust. 2).

Na tle przytoczonych przepisów w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że po pierwsze - przedmiotem sprawowanej przez ten Sąd kontroli jest formalny aspekt dostępu do służby, związany z przestrzeganiem przez Radę zastosowanych kryteriów i procedur postępowania, a nie sama ocena kwalifikacji czy też predyspozycji danej osoby z punktu widzenia kryteriów stosowanych w ramach postępowania przed Radą, gdyż mogłoby to oznaczać naruszenie jej uprawnień i kompetencji wynikających z art. 179 Konstytucji RP i art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o KRS. W konsekwencji ocena doboru kryteriów oraz znaczenie przywiązywane do poszczególnych kryteriów przy ocenie kandydatów na stanowiska sędziowskie pozostają poza zakresem kompetencji Sądu Najwyższego do kontroli zgodności uchwał Rady z prawem (art. 44 ust. 1 ustawy o KRS), chyba że naruszają podstawowe zasady prawne lub opierają się na zastosowaniu niedozwolonych kryteriów oceny (por. wyroki z dnia 20 października 2009 r., III KRS 13/09, OSNP 2011 nr 13-14, poz. 196; z dnia 17 sierpnia 2010 r., III KRS 6/10, OSNP 2012 nr 1-2, poz. 25; z dnia 5 sierpnia 2011 r., III KRS 10/11, LEX nr 1001316; z dnia 5 sierpnia 2011 r., III KRS 11/11, LEX nr 1001318; z dnia 20 września 2011 r., III KRS 13/11, LEX nr 1001319; z dnia 15 grudnia 2011 r., III KRS 12/11, LEX nr 1106742). Po drugie, żadne z kryteriów oceny poszczególnych kandydatów na wolne stanowiska sędziowskie brane pod uwagę w postępowaniu przed Krajową Radą Sądownictwa nie ma charakteru decydującego, ani też nie jest koniecznym wymaganym uszeregowanie kandydatów w oparciu o każde z nich. O przeprowadzeniu prawidłowej oceny zgłoszonych kandydatur decyduje bowiem ocena całościowa (kompleksowa) wynikająca z łącznego zastosowania tych kryteriów, co wynika z obowiązku wszechstronnego rozważenia przez Radę okoliczności sprawy (por. wyrok z dnia 5 września 2013 r., III KRS 212/13, LEX nr 1402637 i powołane w nim wcześniejsze orzecznictwo). Po trzecie - nie ma podstaw do przyjęcia, że Rada, nie zamieszczając w uzasadnieniu uchwały szczegółowej charakterystyki niewybranego kandydata, nie dokonała wnikliwej oceny jego kandydatury, skoro uzasadnienie uchwały wskazuje, iż o wyborze kandydata zadecydowała całościowa ocena wynikająca z łącznego zastosowania

przyjętych kryteriów (por. wyroki z dnia 12 czerwca 2012 r., III KRS 15/12, OSNP 2013 nr 13-14, poz. 166; z dnia 13 lipca 2012 r., III KRS 17/12, OSNP 2013 nr 15-16, poz. 194; z dnia 15 stycznia 2013 r., III KRS 33/12, LEX nr 1294470). Po czwarte - ponieważ Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kwalifikacji zawodowych i moralnych kandydata do pełnienia urzędu sędziego, to samo niezadowolenie lub subiektywne poczucie pokrzywdzenia nie stanowi usprawiedliwionej podstawy odwołania od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, jeżeli odwołujący się nie wskazał uzasadnionych zarzutów, które potwierdzałyby rzeczywiste zastosowanie wobec jego kandydatury nierównych lub dyskryminujących go kryteriów dostępu do wakujących stanowisk sędziowskich w porównaniu do innych kandydatów zgłoszonych w tej procedurze konkursowej (por. wyrok z dnia 10 czerwca 2009 r., III KRS 6/08, LEX nr 523533).

Wbrew twierdzeniom skarżącego, z uzasadnienia zaskarżonej uchwały jasno wynika, że Rada uwzględniła w odniesieniu do wszystkich kandydatów będących uczestnikami postępowania jednolite okoliczności rzutujące na ocenę ich predyspozycji do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w [...] i dochowała wynikającego z art. 33 ust. 1 ustawy o KRS wymagania wszechstronnego rozważenia sprawy, przy uwzględnieniu przyjętych i określonych w art. 35 ust. 2 tej ustawy kryteriów. Kryteria te wyraźnie wynikają ze szczegółowego umotywowania przyczyn dokonanego wyboru. Rada przypisała szczególne znaczenie doświadczeniu wybranej kandydatki, uzyskanym przez nią bardzo dobrym stopniom z ukończenia studiów i egzaminu sędziowskiego i przede wszystkim wyróżniającej ocenie kwalifikacyjnej jej pracy. Uwzględniła też wysokie poparcie środowiska sędziowskiego dla tej kandydatury. Należy zaś mieć na względzie, że aczkolwiek wyniki głosowania w kolegium i zgromadzeniu ogólnym sędziów właściwego sądu nie wiążą Krajowej Rady Sądownictwa w ocenie kandydata na wolne stanowisko sędziowskie, to jednak mają one istotniejsze znaczenie dla oceny kandydatów niż rekomendacje, publikacje, czy też inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia (por. również powołany wyżej wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2012 r., III KRS 17/12). Z tego względu przyjmuje się, że Rada powinna umotywować swój wybór wówczas, gdy dotyczy on

osoby, która uzyskała mniejsze poparcie środowiska zawodowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2010 r., III KRS 24/09, LEX nr 737271).

Uzasadnienie zaskarżonej uchwały jednoznacznie wskazuje, że Rada, rozpatrując i oceniając kandydatury zgłoszone na wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Rejonowym w [...], dysponowała kompletną dokumentacją dotyczącą poszczególnych osób biorących udział w konkursie (a więc również zawierającą dane dotyczące skarżącego i odnoszące się do posiadanego przez niego stopnia naukowego oraz wykonywanego przez niego zawodu radcy prawnego). To, że w uzasadnieniu kwestionowanej uchwały pominięto omówienie - w kontekście przyjętych kryteriów - okoliczności dotyczących skarżącego, nie oznacza, że Rada ich nie rozpoznała i nie wzięła pod uwagę, skoro dokonała oceny wszystkich kandydatów „po wszechstronnym rozważeniu całokształtu okoliczności sprawy”, a więc z uwzględnieniem całej dokumentacji pozostającej w jej dyspozycji, również w kontekście wymienionych w art. 57f § 1 i art. 57g § 1 usp oraz § 8 ust. 1 i § 10 obowiązującego do dnia 1 kwietnia 2015 r. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2012 r. w sprawie oceny kwalifikacji kandydatów na wolne stanowiska sędziowskie (Dz.U. z 2012 r., poz. 1167) podstaw do oceny kandydata wykonującego zawód radcy prawnego, czy też legitymującego się tytułem naukowym.

Jedynie kryteria uznane przez Radę za najistotniejsze i zastosowane w pierwszej kolejności umożliwiły jej – „po wszechstronnym rozważeniu całokształtu okoliczności sprawy” - na dokonanie oceny, że skarżący nie spełnia na takim poziomie kryteriów z art. 35 ust. 2 ustawy o KRS, jak wnioskowana asystent sędziego A. G. Nie chodzi przy tym - o czym wyżej była mowa - o ocenę w ramach poszczególnych kryteriów wymienionych w tym przepisie, ale o ocenę całościową, wynikającą z łącznego zastosowania przyjętych przesłanek. Na podstawie tych kryteriów Rada dokonała - w procedurze głosowania - jednoznacznie niekorzystnej dla skarżącego oceny jego kandydatury w porównaniu z kandydaturą A. G. (skarżący nie otrzymał ani jednego głosu poparcia). Oceny tej nie może podważyć przeciwstawienie jej przez skarżącego własnej oceny, opartej na tym samym materiale, przy zastosowaniu innej hierarchii „ważności” kryteriów, gdyż ta należy do wyłącznej kompetencji Rady.

Zdaniem Sądu Najwyższego, uzasadnienie uchwały podjętej w przedmiotowej sprawie oraz dokumenty obrazujące przebieg postępowania przed Radą pozwalają przyjąć, że rozstrzygnięcie, jakie zapadło w kwestionowanej uchwale o nieprzedstawieniu Prezydentowi RP kandydatury odwołującego się z wnioskiem o powołanie go na urząd sędziego, zostało podjęte po wszechstronnym rozważeniu całości zgromadzonego materiału dowodowego i z zachowaniem prawidłowego toku postępowania przed Radą. W szczególności Sąd Najwyższy nie widzi podstaw do stwierdzenia, że Krajowa Rada Sądownictwa przy odmowie przedstawienia kandydatury odwołującego się Prezydentowi RP kierowała się niejednorodnymi kryteriami. Powinność stosowania w postępowaniu przed Radą jednolitych kryteriów wyboru nie oznacza, że Krajowa Rada Sądownictwa powinna wobec wszystkich zgłoszonych kandydatów (niezależnie od ich statusu) stosować kryteria jednakowe (identyczne). Z tej przyczyny należy podkreślić, że jednolite kryterium odnoszące się np. do kwalifikacji zawodowych (dorobku, doświadczenia zawodowego) kandydatów na wolne stanowisko sędziowskie w sądzie powszechnym nie może być jednakowo stosowane do różnych kandydatów. Inaczej ich ocena będzie dokonywana np. w odniesieniu do asystenta sędziego czy referendarza, a inaczej będzie kształtować się w przypadku kandydatury zgłoszonej przez radcę prawnego, notariusza lub pracownika naukowego szkoły wyższej (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 21 sierpnia 2012 r., III KRS 21/12, niepublikowany i z dnia 17 lipca 2014 r., III KRS, LEX nr 1498642).

Tak więc uzasadnienie rozstrzygnięcia przyjętego w przedmiotowej uchwale Krajowej Rady Sądownictwa nie jest ani niekompletne, ani sprzeczne z dokumentacją pozostająca w dyspozycji Rady. Z uzasadnienia uchwały jasno zaś wynika, na jakiej podstawie faktycznej została ona podjęta.

Z przedstawionych względów - wobec niewykazania, że zaskarżona uchwała jest sprzeczna z prawem - Sąd Najwyższy oddalił odwołanie na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS.